САРБАСОВ Б.С., ДӘУРЕНБЕКОВА Л.Н.

ЕЖЕЛГІ ДӘУІР ӘДЕБИЕТІ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

ҚАЗАҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗДАР ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Сарбасов Б.С., Дәуренбекова Л.Н.

ЕЖЕЛГІ ДӘУІР ӘДЕБИЕТІ

Оқу құралы

(Жоғары оқу орындары филология факультетінің студенттері мен мектеп мұғалімдеріне арналған)

Алматы
2019

ӘОЖ821.0(075)
С22

Қазақ мемлекет т ік қыздар педагогикалық университ ет інің ғылыми Кеңесі мәж ілісі шешімімен баспаға ұсынылған Хат т ама №5 (22.01.2019ж .)

Пікір жазғандар:
Ө.Әбдиманұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті;
Б.Ш. Қожекеева, филология ғылымдарының кандидаты, қауым.профессор Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университеті

Сарбасов Б.С., Дәуренбекова Л.Н.
С22 Ежелгі дәуір әдебиеті. Оқу құралы – Алматы, 2019. – 155 б.

Оқу құралында ежелгі түркі халықтарының әдеби мұрасы зерделенеді. Түркі ескерткіштеріндегі фольклорлық образдар мен мотивтер анықталады. Түркі халықтарының мақал-мәтелдері мен шешендік сөз өрнектері сараланады.

Ежелгі әдебиет үлгілерін оқытудың әдістемелік негіздері ұсынылады. Күндізгі және сырттай оқу бөлімі студенттеріне арналған тест сұрақтары толығымен қамтылады.

Оқу құралы жоғары және арнаулы оқу орындарының филология факультеттерінің студенттері мен мектеп мұғалімдеріне арналған.

ӘОЖ821.0(075)

ISBN 978-601-224-848-7

Сарбасов Б.С., Дәуренбекова Л.Н. 2019

КІРІСПЕ

Егер біз шын мәнінде тәуелсіз ел болғымыз келсе, өзіміздің мемлекеттігімізді ұзақ уақытқа меңзеп құрғымыз келсе, онда халық руханиятының бастауларын түсінгеніміз жөн. Оған барар жол халық даналығының негізінде жатыр. Қазақта мынадай мақал бар: «Жеті атасын білмейтін ер жетесіз, жеті ғасыр тарихын білмейтін ел жетесіз». Шынында жеті ғасырмен де шектелмеу керек, өйткені, біздің тарихымыз логикалық жағынан да, географиялық жағынан да көзге көрінбейтін арқаулар арқылы толып жатқан басқа да адам, халық аттарымен байланысып жатыр. Ал, солардың барлығы қазақтардың да мәдениетінде белгілі бір дәрежеде өздерінің ізін қалдырған.

Елбасымыз Н.Ә.Назарбаевтың «Тарих толқынында» атты кітабында: «Төртінші кезең – бұдан 1,5 мың жыл бұрынғы ғұн нәсілдері – түркілер – Ашина руының түркілері – Ордос алабына ауған түркі тайпалары ежелгі ақсүйек әулетінен тараған ұрпақтар. Осынау жаңа рухани толқынның тоғысында тұңғыш Түрік қағанаты - мәңгілік ел бой көтерді. Бұл үшінші империя жергілікті сақ тайпаларын бұдан арғы мыңжылдықта ғұндардың арынды асу рухының ықпалымен таратып жіберіп, Байқалдан Каспийге дейінгі байтақ өлкені жайлап келген Түркі тайпаларымен біріктіріп, барлығын өз қанатының астына жинаған.

Шындығына келгенде, Ұлы елдің ортақ несібесі ең кемінде үш бөліктен құралған. Оның үстіңгі солтүстік қабатында негізінде қыпшақтардың тайпалық одағына кіретін халықтар болған. Төменгі оңтүстік қабатында тоғыз немесе оғыз тайпалық одақтарының халықтары орналасқан. Ал ортасында жаңағы екі қабатты жалғастырып біріктірген Ашина рулы түркілердің мықты

63. Батырлар жыры. Т.Ү. /Құрастырған Қ.Сыдиқов, О.Нұрмағанбетова, / - Алматы: Жазушы, 1989.-384 б.
64. Аронұлы С. Ақиық. Толғаулар, сын-сықақтар, айтыстар.-Алматы: Жазушы, 1975.-140 б.
65. Итеғұлова С. Қазақ фольклорындағы қасқыр бейнесі. филол.ғыл. канд.... автореф. – Алматы, 2002. – 24 б.
66. Қазақтың батырлық эпосы. Құрастырған: С.Дәуітов. – Алматы: Рауан, 1992. – 104 б.
67. Уәлиұлы Н. Фразеология және тілдік норма. – Алматы, 1988. –198 б.
68. Қондыбаев С. Қазақ мифологиясына кіріспе. – Алматы: Зерде, 1999. – 304 б.
69. Оғыз-наме. Мұхаббат-наме. /Жауапты ред. Ә.Дербісалин- Алматы: Ғылым, 1686.-207 б.
70. Әбдіғазиұлы Б. Шәкәрім шығармашылығының дәстүрлік және көркемдік негіздері. – Алматы: Кенже – Пресс, 2000. – 216 б.

САРБАСОВ Б.С., ДӘУРЕНБЕКОВА Л.Н.

ЕЖЕЛГІ ДӘУІР ӘДЕБИЕТІ

Оқу құралы

Редакторы: *А.Жусанбаев*
Компьютерде қалыптаушы: *С.Е.Смағұлова*

Басуға 23.01.2019 ж. Пішімі 60 х 84 1/16
Офсеттік қағаз. Компьютерлік терілім.
Әріп түрі «Times/New Roman»»». Riso басылымы.
Шартты баспа табағы 9,7
Таралымы 500 дана
Тапсырыс №278

«Қыздар университеті» баспасы.
050000, Алматы, Гоголь көшесі,116